

TRIGLAVA

Leto I.

5. decembra 1948.

Štev. 9.

USODNA ODGOVORNOST

Oktober meseca smo brali v dnevnem časopisju vest o ustanovitvi Od-bora za svobodno Čehoslovaško, ki ga sestavljajo predstavniki šestih čeških in slovaških protikomunističnih strank. Dobrega pol leta je minulo od praškega udara - pa so politično zreli Čehi in Slovaki uspeli dobiti v svobodni svet veliko število svojih najuglednejših narodnih vodnikov in sestaviti skupen reprezentančni odbor, ki bo v svobodnem svetu zastopal interese zaslužjenih Čehov in Slovakov.

Četrto leto naše emigracije teče, pa še nismo uspeli sestaviti svojega jugoslovanskega svobodnega odbora, v katerem bi bili zastopani vsi jugoslovanski narodi. Ta nerazumljiva napaka nas je stala to, da zavez-niki vseskozi podpirajo Tita in kot je videti, celo ekonomska pomoč ni brez izgleda - ker pač nimajo Titu enakovrednega demokratičnega nasprot-nika. Politika pozna namreč le stvarnost in računa le z dejstvi - in ta so danes:

Tito predstavlja Jugoslavijo, predstavlja šestmijst milijonov ljudi - emigracija predstavlja kup neurejenih in med seboj za osnove se prepri-rajajočih posameznikov, ki nimajo v sebi toliko zdravja in politične raz-sodnosti, da bi razumeli pomembnost te dobe in našli skupen izhod iz te krize. Še več: Tito danes doma podvzema vse, da popularizira svojo Komu-nistično partijo; odprl je vrata vanjo na stežaj. S tem hoče Zapadu do-kazati, da ima zaslombo v narodih in da narodi hočejo komunistični red. In Komunistična partija, ki že danes s komunistično mladino šteje nekaj pod en milijon članov, se bo še bolj okrepila in utrdila, ker je ljud-ska stiska tolikšna, da bodo ljudje na ta način iskali rešitve v sili. Povsem mogoče je, da nam grozi druga frankovščina, to pot v jugoslovan-ski izdaji!

Ali ni zato zgodovinska naloga storiti vse, da se vzpostavi protiu-tež Titu in njegovi politiki? A to je samo nekaj, kar mu grozi, da ga mo-re zamenjati - demokratski odbor, ki bo pred vsem svetom zastopal inte-rese svobodoljubnih jugoslovanskih narodov! Pri oventuelnih nesporazu-mih pa ne morejo popustiti samo eni. Vsak mora nekaj, vsi pa morajo ime-ti odločno voljo, ne ustvariti edinost, ker ta je "mogoča" samo v tota-litarni državi, ampak ustvariti slogo, ki je sporazum med ljudmi različ-nih gledišč in mnenj. Ali se srbski in hrvatski politični vodniki še se-daj ne zavedajo, da si bosta oba naroda večna soseda? Ali mislijo, da bo možno ohraniti mir na Balkanu, če ta dva naroda ne bosta uredila svojih računov in poiskala rešitve skupnim problemom?

In Slovenci? Še zdaj nimamo svobodnega reprezentančnega slovenskega odbora, ki bi s svojo sestavo in s svojim delom pred ostalimi Jugoslova-ni in pred svetom dostojno zastopal interese Slovencev! Kaj smo morda tu-di mi tako daleč, da nam osnovna pot ni več jasna?

I.J.

BESEDA

~~BESEDA~~

"Črna gmota premoga je krhko hreščala pod sunkovito kratkimi u = darci krampa, ki ga je mišičasta roka zaganjala vanjo. Upognjeno, za = črnelo rudarjevo telo se je svetlikalo v nizkem rovu ob soju slabot = ne lučke. In v očeh njegovih je gorel ogenj, ki je bil kot nepoznano hrepenenje, veselje. Janez, rudar, je mislil na rodne dobrave in si je do njih kopal pot. Kot božjo pot ob žegnanju jih je videl pred se boj, kot oltar, znamenje sreče in zadovoljstva in - ljubezni, - Le do njih, do njih, pa čeprav se je treba takole s krampom skozi zemljo bo riti na poti do njih..."

Čisto takole je bilo z naglo in odločno hitečimi potezami napisa no na izgubljenem, Bog ve od kje odtrganem koščku papirja, ki ga je veter premetaval po travi izza rudarskega stanovanja. Zaman bi morda ugotavljali, kdo je bil pisec po imenu. Vemo le: bil je eden izmed nas, ki nam je tuga tujine težek kruh in bridka preizkušnja, ki nam je domovina - Slovenija - in zvestoba do nje v življenski preizkušnji določen cilj in obenem vodnik za dosego. Eden od nas je bil, bratje, ki smo iz krajev, kjer v jutru sonce iznad gora polja, lešove in do = move budi in jim na večer izza nasprotnih višin želi mir in počitek. Slovenec je bil, naš brat in še to, kar mi vsi čutimo, mislimo in ve mo, je iz svojega srca zapisal na papir. Ne zaradi njega, zaradi nje govih besed in ob njih pa pomislimo, se spomnimo!

Ponosno, veselo in pogumno izpovedujemo, da smo Slovenci, odloč = no zatrjujemo, da hočemo to tudi vedno ostati. Izpoved je to in veli ko je, le dejanj zahteva, kajti beseda sama more lagati, dejanje, živ ljenje samo - ne! Z izpovedovanjem svoje pripadnosti slovenskemu na = rodu in Sloveniji izpovedujemo čisto jasno tudi našo vez, vez našega življenja v tujini z onim v domovini, z njo samo. Iz nje izhajamo, k njej po svoji izpovedi in zavesti težimo. Vemo dobro, da je Sloveni = ja ono, kamor nas skozi vse težave vodi naše težnje, ljubezen in zve stoba. Delo in cilj našega življenja je torej domovina in njen dobro bit - to je slovenski cilj. Ena beseda z velikim pomenom ga izrazi : SVOBODA. To je osebni cilj vsakega Slovenca in zato torej tudi celot nega naroda, ki pa more to doseči le, če uspejo v tem vsi njegovi čla ni, ki naj bodo zreli, v misli in delu pošteni, svobodni Slovenci. O tej svobodi posameznika, ki ne daje le pravice, ampak zahteva mnogo samoodpovedi, nesebičnosti, tudi požrtvovanja, o tej mislimo, se po svoji vesti in poštenem premisleku v njej vzgajajmo in tako doprina = šamo svoj delež k dosegi narodnega cilja. Bodimo svobodni Slovenci , tako, da smo najprej Slovenci, da nam je slovenstvo osnova našega mi šljenja in življenja. Bodimo najprej pripadniki svojega naroda v mi = sli in življenju in na tej osnovi šele določajmo svoje pripadništvo k temu ali onemu nazoru v raznih vprašanjih, pa naj bo to v notranjih slovenskih kulturnih, političnih in socialnih problemih ali v svetov nih. Skupnost mora imeti skupno osnovo celotnega svojega življenja in kot narodna skupnost imamo slovenstvo, ki je določeno in utrjeno z na = šo narodno tradicijo življenskih osnov, s potrebami naroda in njego = vim življenjem, vseskozi prepletenim z boji za narodne pravice.

Krščanstvo je postalo tradicija Slovencev, a je postalo še mnogo več: postalo je ena glavnih osnov v življenju posameznika in naroda, postalo je ustaljen zakon v medsebojnem življenju. Zastonj bi iskali boljše osnove. Ni nam potrebno razmotrivati z zgolj verskega stali = šča, nego s strani družabnega življenja, kjer more le krščanstvo s svojimi načeli poštenosti, - da jih tako imenujemo - zagotoviti res =

nično demokracijo, ki je druga od glavnih osnov slovenstva. Krščanstvo vodi in urejuje notranje življenje in na njegovi osnovi je demokracija zgradila svoja načela družabnega življenja. Iz teh dveh osnov gradimo in določamo naše slovenstvo medsebojnega spoznavanja, razumevanja in skupnega dela.

Letos je šla mimo nas stoletnica prebujenja slovenske zavesti v letu 1848. Ob tej obletnici se zresnimo in premislimo svoje slovenstvo!

V tujini smo, a ostali smo del naroda, ki nam zato nalaga še posebno dolžnost predstavljati ga pred svetom. Le Slovenci bodimo in lahka bo za nas ta naloga. Slovenci vere, zaupanja, poštenosti in poguma! Bodimo ljudje, ki gledamo v bodočnost človeštva in posebej našega naroda in za to bodočnost delamo. Brez koristi so pri tem vsi prepiri zaradi preteklih napak nas vseh. Toda koristno je iz teh napak jemati nauke za bodočnost. Ne godrnjanje, ne prepir in tarnanje nam ne koristijo ne nam osebno, ne narodu. Le delo more biti delež pri doprinosu za dosego slovenskega cilja: SVOBODE - FIZIČNE IN DUHOVNE! Začnimo pri sebi in bodimo svobodni Slovenci volje in dela, tako bomo izvrševali svojo narodno dolžnost, a tudi najlepše proslavili in se oddolžili stoletnici našega narodnega prebujenja. Zavedati se moramo, da vsaka stvar pozna svoj razvoj in da ga je tudi slovenstvo imelo in bo imelo! In ne le slovenstvo, marveč tudi razmere, v katerih se slovenstvo razvija in na to zlasti se ne sme pozabiti.

Mirko Gornik.

TAMWORTH.- Kot posebna priloga "Klicu Triglava" bo prišel izhajati verski obzorik, ki ga bo urejal č.g.Ig. Kunstelj.

Obenem sporočamo, da žal g.župnik ne bo mogel obiska-

ti New Abbey na Škotskem kot je bilo predvideno, ker ne dobi dovoljenja za maševanje in spoved. Namesto na Škotsko se bo

iz Hatfielda obrnil verjetno v Oakham v Rutlandu.

LONDON.- Sprožena je bila misel organiziranja božične oddaje preko radijske družbe BBC. Predlog je nekoliko kasen in v zvezi z nekaterimi težavami. Ako pa akcija vseeno uspe, bomo morda za sveti večer slišali naš dekliški kvartet ali tercet iz Londona. /Upamo, da nam dekleta v Londonu ne zamerijo te naše indiskretnosti.../

WOLVERHAMPTON.- Božične razglednice s slovenskimi voščili lahko dobite, ako pišete na naslov: Karl Perzel, 17 Neve Avenue, Low Hill, Wolverhampton, Staffs.- Cena posamezni karti je 4 d., ako pa jih vzamete ducat, pa stane 3 d vsaka.- Najbolje je skupno naročilo.

DERBY.- Ljubovo pesniško zbirko "Meiniki" še lahko dobite, ako takoj pišete na uredništvo "Klic Triglava". Cena 3 shillinge.

TWOGATES.- Ker je urednik K.T. obolel in se nahaja v bolnici, opozarjamo, da se vsi prispevki za list morajo naslavljati na Upravo. Pisma naslovljena na urednika bodo predana v bolnico, toda ne moremo zagotoviti odgovora. Opozarjamo ponovno, da^{se} prispevki za božično številko sprejemajo vključno do 10.decembra.

LONDON.- 17.novembra zvečer se je vršila komemoracija za češkimi študenti, ki so jih leta 1939 pobili Nemci v Pragi. K tej svečanosti se je zbralo preko dvesto ljudi, največ študentje iz evropskih držav, pa tudi Angleži. Govorili so zastopniki Albanije, Bolgarije, Čehoslovaške, Finske, Estonije, Latvije in Letonske, Poljske, Belorusije, Ukrajine in jugoslo-

vanskih narodov. Vsi sami emigranti. Za Slovence je govorila gdč. Bre da Gorenjc in povedala sledeče:

"Dovolite mi, da vam povem, kaj pomeni komunizem za mene, zlasti po zlomu Jugoslavije v letu 1941.

Takrat so bili komunisti tisti, ki so bili največji prijatelji na cistične Nemčije, kajti njihov Glavni Stan v Moskvi je takrat ves čen sodeloval s Hitlerjem. A tega prijateljstva je bilo nenadno ko = nec v trenutku, ko je Nemčija napadla Rusijo. Dan popreje je bilo ko munistično stališče seveda docela drugačno. V Sloveniji so kar naen = krat sprožili geslo "Proti akupatorju!" Toda pod to pretvezo in iz = mišljenim izgovorom so pričeli z vsiljevanjem svoje propagande v na = še domove učeč našemu narodu tuj evangelij; učeč marksizem ter raz = širjajoč teror in zmedo. Slovenski narod je kmalu spoznal nevarnost. In v glavnem mladi ljudje ter posebno študentje so se borili na naj = energičnejši način proti komunizmu. Mi smo se branili proti dvema ro pajočima sovražnikoma: Nemcem in Titovcem. Borba je bila neusmi_lje = na. Niti jaz, niti moj narod ne bo nikdar pozabil njenih žrtev. Moj brat je bil eden izmed mnogih študentov, ki so jih umorili komunisti.

Leta 1945 je bil ves naš narod globoko prizadet z novico, da je postal poglavar države Tito, katerega roke so omadeževane s krvjo zlo činov nad mnogimi nedolžnimi ljudmi in ki je bil splošno osovražen. V začetku ni mogel nihče tega verjeti, toda kasneje, ko smo dobili več potrdil te novice z naraščajočim valom terorja, je narod pričel zapuščati domove in deželo. Mi vsi smo hrepeneli, da bi bili osvobo = jeni od zapadne armade in nihče ni hotel, da bi Rusi ali rdeči parti zani prevzeli oblast. Toda izvršil se je eden izmed najbolj nezaže = ljenih dogodkov proti naši volji. Razširila se je namreč vest, da pri hajajo Britanci. Narod je napolnil ulice in jih olepšal s cvetjem, da pozdravi prihajajoče vojaške edinice. Mladi in stari, matere in otro ci, vsi so se zgrnili, da izkažejo svoje zadovoljstvo. Toda kak je bil izid? Množica brzostrelk je počistila mestno središče. Prepozno je bilo ugotovljeno, da so bili Titovci oblečeni v britanske uniforme, samo da je bil njihov pohod hitrejši in varnejši. In to se je dogodi lo skoraj po vsej Sloveniji. Ne le v Logatcu, kjer sem takrat bila, marveč tudi po drugih krajih, n.pr. v Postojni.

Ali se potem še čudite, zakaj moj narod sovraži komunizem in za = kaj se mlada slovenska inteligenca bori in se bo borila proti komuni zmu?"

Besede našega dekleta so žele veliko odobravanje med poslušalck. Tako smo stopili spet enkrat več na plan in glas o našem malem naro = du se širi med ljudi, ki so doslej komaj ali pa sploh ne vedeli, da obstojajo neki Slovenci. Toda od prihoda v Anglijo se je glas o nas že dokaj razširil, hvala Bogu, pa naj bo to s pisano besedo ali po = tom naše lepe narodne pesmi, ki je še povsod naletela na veliko nav = dušenje med tujci. In s tem se tudi mi ne počutimo več tako osamlje = ni, ampak nas navdaja zavest pripadništva narodu, katerega duhovno bo gastvo prav nič ne zaostaja za bogastvom velikih in močnih narodov.

KELSO.- "Opisati Vam želim malo naše življenje na Škotskem. Kakor je že navada, je naša emigrantska pot le redkokdaj posejana s cvetjem, zato tudi tukaj ni cvetja za nas, toda človek se mora boriti za živ = ljenje in pa da si ohrani ljubo zdravje.

Hočem vam opisati okolico našega Hostela, nekaj o našem življe = nju in mišljenju tukajšnjih ljudi o nas.

Kakor je vsaka dežela razdeljena na različne pokrajine, tako je tudi Škotska razdeljena na grofije. Po mojem mišljenju je ena najbo = gatejših grofij ravno ta, kjer se nahajamo mi. Imenuje se Roxburgh = shire, a sam naš del te grofije se imenuje "Border", ki je poznan po

svojih velikih sejnih s takozvanimi bordarskimi ovci s črno glavo. Srce Bordera je Kelso, ki je obenem tudi naše najbližje mesto.

Omeniti moram, da so na teh sejnih dosegle plemenite ovce svojo ceno do 1.200 funtov. Vem, da marsikateri tega ne bo verjel, toda mi slim, da je za takega najbolje, da prihrani to vsoto in pride sem na sejem, pa bo videl, da bo lahko odpeljal samo eno ovco.

Sama pokrajina je bregovita in podobna Dolenjski, kjer so vinske gorice. Seveda podnebje je za nas obupno, saj se vreme vsak dan pode setkrat menja in ako niste prinesli revmatizma s seboj, potem vam lahko dam stoodstotno zagotovilo, da ga boste dobili tukaj.

Delo na farmah je za naše ljudi zelo težavno. Zakaj? Večina be = guncev ni bila navajena dela na polju, kdor pa je delal doma, pa tu = di ni delal nikdar s takim tempom, kakor mora tukaj. Ni to tako tež = ko za mladega človeka, ki se vsega navadi, pač pa je težje za starej = šega in ravno taki so bili dodeljeni na farme. Mislim, da se delo v ničemer ne razlikuje od dela v rudniku. Saj pridejo ravno tako zama = zani domov.

Kar je pa najtežje za naše ljudi, je pa različni temperament in pa ker se naši starejši ljudje zelo težko učijo jezika.

Tako se naši begunci počutijo zelo osamljene, potisnjene od sve = ta in njegove družbe, ker je poznano, da so ljudje ravno pri tem po = slu najbolj hladni napram tujcu. Tako so primeri, ko pravi farmar, da so bili Nemci in Italijani boljši za delo od naših, seveda pa pri tem noče ničesar vedeti, da je bil naš emigrant med vojno po vseh mogo = čih prisilnih delih, kjer je bil lačen, bos, brez odeje in zdravni = ške nege, dočim je pa nemški P.O.W. tukaj imel dovolj hrane in si je lahko tudi ohranil svojo moč in zdravje, medtem ko so nas Italijani in Nemci uničevali na vse mogoče načine, ki so si jih izmislili...

Mislim, da bi lahko malo bolje razumeli, zakaj naš človek včasih popusti. Vzrok je v tem, da je njegovo telo preveč trpelo. Seveda te ga pa oni ne vidijo ali pa nočejo videti...

Tako teče naše življenje svojo pot, brez cvetja, samo tu pa tam se ti za trenutek nasmehne sreča, ki pa kmalu ugasne, ali pa se spre meni v trnje in kamenje.

Drugič vam bom malo opisal Severno Škotsko, kjer se domačini mno go bolj trudijo, da bi se približali našemu beguncu.

Seveda, cvetja pa ni nikjer za človeka brez domovine...

Krajner Leopold.

Skupščina Organizacije Združenih Narodov v Parizu bo zaključila svoje zasedanje 12.decembra. Varnostni svet se še vedno bavi z berlinskim vprašanjem. Novi pred = log šestih nevtralnih članov V.S.-a predvideva isto = časno prekinitev blokade in uvedbo vzhodne nemške de = narne enote za ves Berlin. Višinski je pristal na po = sebni odbor strokovnjakov, ki naj preštudira izvedbo tega predloga. Poročilo naj bi bilo gotovo do 30.decembra t.l. Zapad = ne sile topot niso složno nastopile in sta Anglija ter Francija dale skupen odgovor na ta predlog, Amerika pa zase. Vsebina odgovora še ni poznana do trenutka, ko pišemo ta pregled dogodkov.

Skupščina je s 47:6 glasovom obsodila Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, da pomagajo grške upornike. Rezolucija poziva vse prizade = te države, da obnovijo z Grčijo normalne diplomatske odnose in pove = čajo napore za rešitev mejnih vprašanj. Sovjetska rezolucija, ki je predvidevala umik vseh tujih čet iz Grčije, je bila odbita s 46:7.

Delegat Sirije je opozoril skupščino, da lahko Arabci ukinejo do bavo nafte onim zapadnim silam, ki bi glasovale v prilog predloga, da se Palestino razdeli po načrtu pok.grofa Bernadotte-a. S tem bi bila

Delegat Sirije je opozoril skupščino, da lahko Arabci ukinejo do bavo nafte onim zapadnim silam, ki bi glasovale v prilog predloga, da se Palestino razdeli po načrtu pok.grofa Bernadotte-a. S tem bi bila

najbolj prizadeta Anglija, pa tudi USA. Delegat je dostavil: "Pomnite, da zavisi Marshallova pomoč od ^{arabskega} bencina."

Transjordanški kralj Abdullah je bil na sestanku palestinskih Arabcev 1. decembra proglašen za kralja vse Palestine.

Nova židovska država Izrael je vložila prošnjo za sprejem v UNO. Doslej je novo državo priznalo 19 držav. Glavni odpor proti sprejemu vodi Anglija, ki smatra, da je potrebno najprej preštudirati prošnje držav, ki obstojajo dosti dlje kot pa Izrael. Anglija Izraela ni priznala.

Danes se vrše splošne volitve v zapadnih zonah Berlina brez udeležbe komunistov. Sovjetski poveljnik maršal Sokolovski je protestiral proti tem volitvah, čeprav so legalne na osnovi določbe, ki je bila sprejeta od vseh štirih poveljnikov okupacijskih sil v Berlinu. Komunisti so v sovjetskem delu Berlina izvedli udar in "odstavili" župana dr. Friedensburga ter postavili na mesto njega sina prezidenta weimarske republike Friedricha Eberta. "Odstavili" so enako vse 104 antikomunistične odbornike in "izvolili" 14 članov, ki bodo z Ebertom na čelu vladali "vsemu mestu". Udar je izvedel komunistični podpredsednik berlinskega občinskega sveta Geschke, zasedanju pa je prisostvovalo petnajst Rusov. - Namestnica legalnega župana Louise Schroeder je pozvala Berlinčane, da poslušajo legalnega župana in občinski svet, ki zaseda sedaj v angleškem sektorju.

V januarju bo pričela delovati zapadno-nemška federalna vlada, ki pa ne bo nadzorovala vzgoje, kulturne in verske zadeve ter zdravstva v posameznih federalnih edinicah. Federalne enote bodo neodvisne tudi v finančnem vprašanju ter bodo same koristile dohodke davkov.

Angleži in Američani bodo proučili francoski odpor napram predaji rurskega industrijskega področja nemški upravi.

V Španiji so vršile splošne volitve. Dopusčeni so bili samo vladni kandidati. Za izgovor so uporabili geslo odpornosti proti komunizmu. - Sedem ameriških narodnih poslancev je odpotovalo iz Madrida v Pariz, ker jih je Franco predolgo pustil čakati na sprejem.

Angloameriška kontrola nemških izvoznih tvrdk je prenehala s 1. decembrom. Nemška jeklarska industrija bo konkurirala na svetovnem trgu. Letna produkcija znaša sedaj sedem milijonov ton.

Ameriška armada bo zmanjšala število vpoklicev zaradi pomanjka nje denarja. Januarja bo vpoklicanih 10.000 obveznikov namesto 20.000. Februarja jih bo vpoklicanih verjetno samo 5.000. - Amerikanci so iznašli top, ki izstreli 2.000 liber težke bombe ter radijskim potom vodene izstrelke z večjo hitrostjo od zvoka. -

V Salwicku blizu Prestona v Lancashire-u v Angliji je pričela delovati tovarna uranija, ki je važen za produkcijo atomskega orožja. - R.A.F. je dobil nove bombnike na reakcijski pogon z brzino 960 km na uro. Najboljši bombniki, ki jih je RAF imel doslej, so bili Avro-Lincoln s 436 km brzine na uro.

Chang-kaj-škova soproga je prispela v Washington, da dobi večjo pomoč za borbo proti komunistom, ki napredujejo proti prestolnici Nanking. Chang-kaj-škova vlada se je preselila v Kanton.

"SOCIALNI SKLAD 29. OKTOBRA"

Za Sklad so darovali: gg.O.S. in brat iz Braunston Manor £ 1; g.Z.F. iz S.Walesa 6/-; g.B.F. iz Pontypridda 5/-; g.Z.L. iz istega kraja 5/-; g.K.F. iz Huntingdona 4/- in dobrotnik, ki želi ostati nepoznan 8/-. Vsem darovalcem naša najtoplejša hvala. Pozivamo vse Slovence v Veliki Britaniji, da slede tem vzgledom in pomagajo našim onemoglim v DP taboriščih! Kdor hitro da - dvakrat da! -

"K.T." izhaja 14-dnevno. Naročnina je 6/- četrt- in 12/- pol-letno. -